

Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioa - Euskaltzaindia 2006. urteko Literatur sariak

Euskaltzaindiak eta Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioak urtero antolatzen dituzte elkarrekin eleberrri, antzerki, olerki eta saiakera sariak. 2006. urteari dagozkion irabazleen izenak jakinarazi dira gaur, abenduaren 18an, egin den prentsaurrekoan. Sari-ematea Euskaltzaindiaren egoitzan, Bilbon, egin da.

Honako hauek dira aurtengo deialdiko irabazleak, eta epaimahaikideak:

Txomin Agirre eleberrri-saria:
Txema Garcia-Viana. Lana: *Arkitektoa*.

Epaimahaikideak: Maria Jose Olaziregi, Ur Apalategi eta Iratxe Retolaza.

Toribio Altzaga antzerki-saria:
Alaitz Olaizola. Lana: *Joanes. Itxaropenaren semea*.

Epaimahaikideak: Eugenio Arozeña, Daniel Landart eta Patri Urkizu.

Felipe Arrese Beitia olerki-saria:
Aintzane Galardi. Lana: *Zirrikituak*.
Epaimahaikideak: Jon Kortazar, Mikel Lasa eta Lourdes Otaegi.

Mikel Zarate saio-saria: Sebastian Gartzia Trujillo. Lana: *Herri maitea, Herri dorpea*.

Epaimahaikideak: Adolfo Arejita, Antton Aranburu eta Iñaki Aldekoa.

LITERATUR SARIAK • 2006

Txomin Agirre Saria
Eleberrria
Toribio Altzaga Saria
Antzerkia
Felipe Arrese Beitia Saria
Olerkia
Mikel Zarate Saria
Saioa

TXEMA GARCIA-VIANA
TXOMIN AGIRRE SARIA. ELEBERRIA

ARKITEKTOA

XIII. mendean gaude. Gaztelako erresumara bildu berri diren Donostia-ko agintari gaskoiek, mandatu zehatza ematen diote Gonzalo de Montilla arkitekto gaztelauari: beren mailari dagokion eliza, hots, *inoiz egin den erakuntza handiosena* eraikitzea, hain zuzen ere.

Hala ere, laster gertatuko da ustekabea: orubeko oinarri zaharrak birrintze lanetan ari direla, neska noble baten gorpua azaltzen da horma artean sartua. Agerpen misterioitsu honek, euskaldunen eta gaskoien artean aspaldidanik lehertzeaz zegoen gatazka odoltsu baten atarian jarriko du Donostia.

Txema Garcia-Viana

Donostian sortua, 1963an.

Lanbidez garraiolaria. Idazle bezala, gehienbat misterio kutsuko narrazioak idatzi ohi izan ditu. Literatura kritikak ere eginak ditu hainbat aldizkarian. Literatura sarien alorrean berriz, 1996an Pasaia-ko ipuin lehiaketa irabazi zuenetik beste sei sari jaso ditu, azkena Urrietako narrazio lehiaketa delarik (artean Antonio Maria Labaien gazteentzako narrazio saria bi aldiz irabaziz).

Argitaratutako liburuak:

- *Ihesi* poesia liburua (Susa, 1986).
- *Triangelu hautsia* haur eta gazte literatura (Alberdania, 1998).
- *Bi ipuin harrigarri* narrazioa (Elkar, 1999).
- *Balatz*a, *Tximistaren alaba* haur eta gazte literatura (Alberdania, 2000).
- *Sei lore* nobela (Susa, 2001).

ALAITZ OLAIZOLA
TORIBIO ALTZAGA SARIA. ANTZERKIA

JOANES. ITXAROPENAREN SEMEA

Antzerki lan honetan, Joanesen bizitzari buruzkoak azaltzen zaizkigu. Joanes, fikziozko pertsonaia bat baino ez da, edo, beste modu batera esanda, guztiok gara Joanes.

Joanesez, txiki-txikitatik, mundua ikusi, sentitu eta bizitzeko modu desberdina zeukan. Desberdina izateagatik, garesti ordaintzea tokatu zitzaion, bere helburu bakarra, zorionsu eta itxaropentsu bizitzea baino izan ez bazen ere.

Bizitza min eman zion Joanesi, arauak eta legeak ez betetzeagatik, ez eza-gutzeagatik. Joanes ezagutu zutenek, barre nahikoa egin zuten denbora luzez; malko garratzez betetako barrea ezagutu zuten.

Bizitzak ematen zion mina arintze aldera, Joanesez, bizitza eta eternitateari buruzko bere teoria propioa eratu zuen: «Oraingoan ez bada, hurrengoan izango da.» Gizakiaren izate infinituaren aldeko apustua eginez jaio zen, errepikatuz biziko ginela benetan sinistuz.

Joanesez, itxaropena zeukan, itxaropen amaigabea. Gizaki ororen nahia ez al litzateke izango itxaropentsu bizitzea? Gainontzeko guztion ezkutuko nahi eta pentsamenduen bozeramailea izan zen Joanes, ala, eroa baino ez?

Alaitz Olaizola

Azpeitian (Gipuzkoa) sortua, 1975ean. Haur hezkuntzan diplomatua.

Azpeitiako *Ikasberri* ikastolako *Lakrikun* antzerki taldeko partaide azken 10 urteotan. Antzerkia idatzi eta egiteaz gain, antzerki lantegiak ematen ditu herrian bertan.

Argitaratutako lanak:

- *Zereko zera zertzen delako zereko zerarekin*. Toribio Alzaga saria, 2001.
- *Clitemnestra-ren itzulera*. Donostia Hiria, 2004.

Antzoki txikia sailean:

- *Non biziko gara?* 2005, Erein.
- *Txiukue*. 2005, Erein.
- *Autobusaren zain*. 2005, Erein.
- *Denboraren makina*. 2006, Erein.

AINTZANE GALARDI PORTU
FELIPE ARRESE BEITIA SARIA. OLERKIA

ZIRRIKITUAK

Badira betikotzen diren zirrikituak, haustezinak, ametsezkoak, zirrikitu bidaideak, ilunpetik bestaldera garraiatzen gaituztenak...

Zirrikituak izeneko poemario honetan, lau zirrikitu betikotu dira.

Lehenak Olinporantz garamatza, aukeratuen erreinura.

Bigarrenak sentikortasunera.

Badira zirrikitu hurbilagoak ere, geure baitarikoak, hego odolduei darienak.

Azkenak Ekialde Urrunera garamatza, Shanghaiko bizikleta eta zira koloretsuen zipriztinetara, Lichiang ibaiko arrantzalearengana, hots, Li-Tai-Peren mintzo liluragarrira.

Aintzane Galardi

Oiartzunen (Gipuzkoa) sortua. Euskal Filologia Lizentziatura eta Kultura Baliabideen Kudeaketa espezializazioa Deustuko Unibertsitatean eskuratu zituen.

1996az geroztik, Nafarroan dihardu lanean.

Itoti urdinaren azpian liburuak Felipe Arrese Beitia saria lortu zuen, 2004an.

SEBASTIAN GARTZIA TRUJILLO
MIKEL ZARATE SARIA. SAIAKERA

HERRI MAITEA, HERRI DORPEA

Saiakera honetan Bitoriano Gandiagaren *Hiru gizon bakarka* (1974) olerki liburua aztertu, sakondu eta azaltzen da. Gandiagaren iritziz, euskal kulturaren gaurko egoera hil ala bizikoa da, nahia eta ezina. Olerkaria, gizarte olerkigintza eta profeta literaturaren errekurtsoez baliaturik, Euskal Herriko egoera latz horretaz ohar gaitezen saiatzen da, baita egoera horretan nondik ibiltzeko bidexkak seinalatzen ere. Gizarte literatura da, beraz, baina sinbolo eta lirikaz betea.

Saiatze horretan, olerkariak ez ditu herri literaturaren markak bazterrean uzten. Alderantziz. Oso poesia landua idazten du, baina herri janzkeraz. Euskal tradizioa errebendikatzen du, baina ez tradizio hutsean geratzeko asmoz, handik, etendurarik gabe, gaurko modernitatera eta abangoardiara irits gaitezzen baizik. Oteizak basoko harria irudi abangoardista bihurtu zuen bezala, Bitoriano Gandiagak euskal mitologia salmo bihurtzen du.

Nahia eta ezina, beraz, tradizioa eta abangoardia. Tentsio horretan aritzea da Bitoriano Gandiagak proposatzen diguna. Modu ezin ederragoan eta jatorragoan.

Sebastian Gartzia Trujillo

1944an jaioa, Lutxana-Barakaldon (Bizkaia).

Ekonomia Zientzietan lizentziatua eta Euskal Filologian doktorea. Finantza enpresa batean lan egin du, Ikerketa Departamentuan. Gaur egun aurrejubilatua da eta Bizkaiko Eliz Barrutiko Teologia eta Pastoral Institutuan kolaboratzaile da. Euskaltzain urgazlea.

El País egunkarian eta zenbait aldizkaritan kolaboratu du, urteetan, Ekonomia arloko artikulatuak idatziz. Ekonomia arloko argitalpenetan, honako hauek ditugu aipatzekoak: «Nuevo marco de las relaciones económicas» (Desclée de Brouwer); «Globalizar la solidaridad»; «Aproximación crítica al Tratado de la Unión Europea»; «Más Europa, menos solidaria»...

Euskal kultura arloko zenbait argitalpen eta aldizkaritan ere (*Idatz & Mintz, Zurgai...*) liburu eta artikuluak argitaratu ditu. Aipatzekoak: *La novela costumbrista de Domingo de Aguirre* (1993, Tesi doktora); *Ohiturazko euskal literatura* (1995); *Euskarazko Bibliak* (1999); *Leiho-oihalen mugetan* (1997, J. Kortazar eta A. Iturbiderekin elkar-lana). Bestalde, Domingo de Agirrerren *Ipuiak* (1990); *Olerkiak* (1995) eta *Sermoiak* (2000) liburuen argitalpena prestatu du. Bitoriano Gandiagaren *Poesia argitaragabeak* (2005) liburuan ere hautaketa, prestakuntza eta argitalpen lanetan parte hartu du.